

Nhiễm trùng HMPV: Dấu hiệu & Triệu chứng, Dịch tễ học, Chẩn đoán, Quản lý & Tiên lượng

ĐV SHPT, BVĐK Gia Đình, Đà Nẵng, Việt Nam

Virus metapneumovirus ở người (**HMPV**) là một loại virus hô hấp thường gây nhiễm trùng cho mọi nhóm tuổi, đặc biệt là trẻ nhỏ, người cao tuổi và những người có hệ miễn dịch suy yếu. HMPV được phát hiện lần đầu vào năm 2001 và thuộc họ Pneumoviridae, có mối liên hệ gần gũi với virus hợp bào hô hấp (respiratory syncytial virus = RSV).

1. Dấu hiệu và Triệu chứng:

Nhiễm trùng HMPV thường biểu hiện với các triệu chứng giống cảm lạnh thông thường, bao gồm:

- Ho
- Sổ mũi hoặc nghẹt mũi
- Đau họng
- Sốt
- Thở khò khè
- Khó thở
- Phát ban

Trong các trường hợp nghiêm trọng, đặc biệt ở những người dễ bị tổn thương, virus có thể dẫn đến viêm phế quản hoặc viêm phổi.

2. Dịch tễ học:

HMPV là nguyên nhân quan trọng gây nhiễm trùng đường hô hấp trên toàn thế giới. Hầu hết mọi người đều tiếp xúc với virus trong thời thơ ấu, với các trường hợp tái nhiễm xảy ra suốt đời. Virus chủ yếu lưu hành vào cuối mùa đông và đầu mùa xuân. Các báo cáo gần đây cho thấy một đợt bùng phát ở Trung Quốc, với việc các bệnh viện tăng cường tiếp nhận bệnh nhân do nhiễm HMPV, đặc biệt là trẻ nhỏ và người cao tuổi.

3. Chẩn đoán:

Chẩn đoán HMPV liên quan đến việc phát hiện virus trong các mẫu bệnh phẩm hô hấp. Các phương pháp chẩn đoán phổ biến bao gồm:

- **Phản ứng chuỗi polymerase phiên mã ngược** (Reverse Transcription Polymerase Chain Reaction = **RT-PCR**): Phát hiện RNA của virus; được sử dụng rộng rãi nhờ độ nhạy và độ đặc hiệu cao.
- **Xét nghiệm phát hiện kháng nguyên nhanh**: Xác định các protein của virus; cho kết quả nhanh hơn nhưng có thể kém nhạy hơn RT-PCR.
- **Nuôi cấy virus**: Nuôi virus trong các môi trường tế bào; ít được sử dụng do thời gian xử lý lâu hơn.

Các xét nghiệm này giúp phân biệt HMPV với các mầm bệnh hô hấp khác có biểu hiện lâm sàng tương tự.

4. Quản lý:

Hiện chưa có phương pháp điều trị kháng virus đặc hiệu cho HMPV. Quản lý chủ yếu tập trung vào việc chăm sóc hỗ trợ để giảm nhẹ triệu chứng:

- Nghỉ ngơi và bù nước
- Thuốc hạ sốt và giảm đau
- Trong các trường hợp nặng, có thể cần cung cấp oxy bổ sung hoặc thông khí cơ học

Hiện tại, chưa có vắc-xin cho HMPV. Các biện pháp phòng ngừa bao gồm thực hành vệ sinh tay tốt, tránh tiếp xúc gần với người nhiễm bệnh và khử trùng các bề mặt thường xuyên chạm vào.

5. Tiên lượng:

Hầu hết mọi người hồi phục sau nhiễm HMPV trong vòng 7 đến 10 ngày mà không có biến chứng. Tuy nhiên, trẻ sơ sinh, người già và những người có hệ miễn dịch suy yếu có nguy cơ cao mắc bệnh nặng, có thể dẫn đến nhập viện. Các biến chứng có thể bao gồm:

- Viêm phổi
- Viêm tiểu phế quản (bronchiolitis)
- Làm nặng thêm các tình trạng hô hấp mạn tính như hen suyễn hoặc bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính (chronic obstructive pulmonary disease = COPD)

Nhận biết sớm và chăm sóc hỗ trợ là điều quan trọng để quản lý hiệu quả các trường hợp nghiêm trọng.

NGUỒN/TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Uddin S, Thomas M. Human Metapneumovirus. [Cập nhật ngày 17 tháng 7 năm 2023]. Trong: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2024 Jan-. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK560910/>
2. <https://my.clevelandclinic.org/health/diseases/22443-human-metapneumovirus-hmpv>? Đánh giá lần cuối vào năm 2023
3. <https://www.the-sun.com/health/13230231/babies-test-positive-hmpv-virus-india-outbreak-china-hospitals/?> 2025
4. <https://emedicine.medscape.com/article/237691-overview?> 2021
5. "Tìm hiểu về virus metapneumovirus ở người (hMPV)". Hiệp hội Phổi Mỹ. 13-05-2016.
6. Panda, Swagatika; et al., (2014). "Human metapneumovirus: review of an important respiratory pathogen". International Journal of Infectious Diseases. 25: 45–52. doi:10.1016/j.ijid.2014.03.1394